

Lektionsplanering

Årskurs:

Gymnasiet

Ämne:

Historia 3

Tema:

Moraliska frågor

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Någon global förändringsprocess under 1800- och 1900-talen. Dess konkreta förlopp samt konsekvenser för samhällen, grupper och individer på regional eller lokal nivå.

Olika metoder för att söka, bearbeta och sammanställa historiskt källmaterial, till exempel genom arkiv, muntlig historia eller digitala media.

Källkritiska och metodiska problem förknippade med behandlingen av olika typer av historiskt källmaterial inom till exempel politisk historia, socialhistoria eller miljöhistoria.

Betygskriterium (E)

Eleven kan med säkerhet söka, granska och tolka källmaterial för att besvara frågor om historiska skeenden samt göra välgrundade och nyanserade reflektioner över materialets relevans.

Eleven kan utförligt och nyanserat redogöra för några historiska skeenden och händelser som har använts på olika sätt samt utförligt och nyanserat förklara varför de har använts olika.

Eleven ger några exempel på olika sätt att använda historia och värderar med nyanserade omdömen deras betydelse för nutida skeenden och händelser.

[Gy11, Historia 3]

Lärarledda instruktioner

1. Introduktion till moraliska frågor (10 min)

- Förklara centrala begrepp kopplade till moral och etik.
- Diskutera moraliska dilemman som varit aktuella i historiens gång.
- Ge exempel på hur moraliska frågor har påverkats av historiska kontexter.
- Ställ frågor för att aktivera elevernas tankar kring egna erfarenheter

av moraliska val.

2. Gruppdiskussioner (15 min)

- Dela upp klassen i mindre grupper och ge varje grupp ett moraliskt dilemma från historien.
- Grupperna diskuterar olika lösningar på dilemmat och dess konsekvenser.
- Varje grupp förbereder en kort redovisning av sina tankar.
- Ge stöd och vägledning under diskussionerna.

3. Presentation av gruppresultat (15 min)

- Varje grupp presenterar sina diskussioner för klassen.
- Låt utrymme för frågor och reflektioner från resten av klassen.
- Diskutera likheter och skillnader i gruppernas svar.
- Koppla tillbaka till de centrala begreppen kring moral.

4. Sammanfattning och reflektion (10 min)

- Sammanfatta dagens lektion genom att lyfta fram lärdomar från diskussionerna.
- Ställ frågor om hur dessa moraliska frågor kan relateras till dagens samhälle.
- Ge eleverna möjlighet att reflektera över sina egna värderingar.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Moralens roll i historien:** Hur har moral genomsyrat olika tidsperioder och historiska händelser? Reflektera kring kända exempel där moraliska frågor har varit centrala.
- **Etiska teorier:** Grundläggande etiska teorier som pliktetik, konsekvensetik och dygdetik. Diskutera hur dessa teorier kan tillämpas på historiska händelser.
- **Historiska exempel på moraliska dilemman:** Som exempel kan man ta upp slaveri, mänskliga rättigheter, och krig.
- **Moral och makt:** Diskussion kring hur maktstrukturer har påverkat vad som betraktas som moraliskt korrekt.
- **Perspektivtagande:** Träna eleverna i att se historiska händelser ur olika perspektiv, inklusive de känslomässiga och moraliska aspekterna.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Moral	Regler för vad som anses vara gott eller ont, rätt eller fel.	Kommer från latinets "moralis" som betyder "bruk" eller "sedvänja".
Dilemma	En situation där man tvingas göra ett svårt val mellan två eller flera alternativ.	Kommer från grekiskans "dilemma", vilket betyder "två val".
Etik	Studiet av moraliska värderingar och principer.	Kommer från grekiskans "ethos" som betyder "karaktär" eller "sed".

Diskussionsfrågor

- A. Vad anser du är den största moraliska utmaningen idag och varför?
- B. Kan historien lära oss något om hur vi ska hantera moraliska dilemman i framtiden? Resonera.
- C. Hur kan olika perspektiv på moral påverka samhället och beslutsfattande i politiken?

Aktivitet

Eleverna ska arbeta med en praktisk aktivitet där de skapar en "moraliska frågor"-tidslinje. Tidslinjen ska innehålla olika historiska händelser som involverar moraliska dilemman och beskriva hur dessa händelser påverkat samhället. Eleverna använder sig av källor för att stötta sina val av händelser. Denna aktivitet syftar till att koppla samman teori och praktik och att illustrera hur moraliska frågor kan genomsyra historien.

Exit-ticket

Frågor	Svar
Vad är moral?	Regler och värderingar som styr våra handlingar.
Ge ett exempel på ett moraliskt dilemma.	Valet mellan att rädda en person eller en grupp i fara.
Vad innebär etik?	Studiet av moraliska principer och värderingar.
Hur kan moral förändras över tid?	Genom samhälleliga och kulturella förändringar som påverkar våra värderingar.
Vilken roll spelar makt i moraliska beslut?	Makten kan påverka vad som anses moraliskt rätt eller fel.
Varför är perspektivtagande viktigt i moraliska frågor?	Det hjälper oss att förstå olika synvinklar och konsekvenser av beslut.

Kan historia lära oss om moral?	Ja, genom att studera tidigare moraliska val och deras konsekvenser.
Vad tycker du är mest utmanande med moraliska frågor?	Att förhålla sig till olika perspektiv och konsekvenser.

Hemuppgift

Som hemuppgift ska eleverna välja ett moraliskt dilemma från historien och skriva en uppsats där de analyserar dilemmat utifrån de moraliska teorier som har diskuterats under lektionen. Uppsatsen skall vara 2-3 sidor lång, A4, och eleverna uppmanas att referera till minst två källor som stöd för sin analys. Detta uppdrag syftar till att befästa elevernas förmåga att applicera teoretisk kunskap på praktiska dilemman.

Citat

“Den som har en anledning att göra något men inte gör det, betar sig omoraliskt.” - Immanuel Kant (1724-1804). Detta citat belyser vikten av att agera utifrån sina värderingar och kan knytas till dagens diskussion om moraliska frågor.

Uppföljning

Uppge ett av nyckelorden så utför jag det:

- ☐ Word - Skapar ett dokument.
- ☐ PPT - Skapar en PPT.
- ➡ Nästa - Tar fram ytterligare en lektion.
- ☐ Hemuppgift - Utvecklar en hemuppgift för lektionen.

Tags: [Lektion](#)